

Šis tekstas yra skirtas tik informacijai ir teisinės galios neturi. Europos Sąjungos institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį. Autentiškos atitinkamų teisės aktų, įskaitant jų preambules, versijos skelbiamos Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir pateikiamos svetainėje „EUR-Lex“. Oficialūs tekstai tiesiogiai prieinami naudojantis šiuo dokumente pateikiamomis nuorodomis

► **B** EUROPOS CENTRINIO BANKO REGLAMENTAS (ES) Nr. 795/2014
2014 m. liepos 3 d.
dėl priežiūros reikalavimų sistemškai svarbioms mokėjimo sistemoms
(*ECB/2014/28*)
(OL L 217, 2014 7 23, p. 16)

iš dalies keičiamas:

Oficialusis leidinys

	Nr.	puslapis	data
► <u>M1</u> 2017 m. lapkričio 3 d. Europos Centrinio Banko reglamentas (ES) 2017/2094	L 299	11	2017 11 16

▼B**EUROPOS CENTRINIO BANKO REGLAMENTAS (ES)
Nr. 795/2014****2014 m. liepos 3 d.****dėl priežiūros reikalavimų sistemškai svarbioms mokėjimo sistemoms****(ECB/2014/28)***1 straipsnis***Dalykas ir taikymo sritis**

1. Šiame reglamente nustatomi SSMS priežiūros reikalavimai.
2. Valdančioji taryba priima sprendimą, kuriuo nustatomos mokėjimo sistemos, kurioms taikomas šis reglamentas, jų atitinkami operatoriai ir kompetentingos institucijos. Šis sąrašas skelbiamas ECB svetainėje ir atnaujinamas po kiekvieno pakeitimo.
3. Mokėjimo sistema laikoma SSMS, jei: a) ji atitinka reikalavimus sistemos, apie kurią pagal Direktyvą 98/26/EB gali pranešti valstybė narė, kurios valiuta yra euro, arba jos operatorius yra įsisteigęs euro zonoje, įskaitant įsisteigimą per filialą, per kurį veikia sistema, ir b) per kalendorinius metus įvyksta ne mažiau nei du iš šių įvykių:
 - i) bendra vidutinė apdorotų mokėjimų eurais vertė per dieną viršija 10 milijardų eurų,

▼M1

- ii) visi apdoroti mokėjimai eurais yra bent vienas iš šių:
 - 15 % visų mokėjimų eurais Sąjungoje,
 - 5 % visų tarptautinių mokėjimų eurais Sąjungoje,
 - 75 % visų valstybės narės, kurios valiuta yra euro, mokėjimų eurais rinkos,

▼B

- iii) jos tarptautinė veikla (t. y. ne SSMS operatoriaus šalyje įsisteigę dalyviai ir (arba) tarptautiniai ryšiai su kitomis mokėjimo sistemomis) vykdoma ne mažiau kaip penkiose šalyse ir sukuria ne mažiau kaip 33 % visų šios SSMS apdorotų mokėjimų eurais,
- iv) ji naudojama kitų finansinių rinkų infrastruktūrą (FRI) atsiskaitymams.

▼ M1

Nustatymas atliekamas kiekvienais metais.

3a. Pagal 2 dalį priimtas sprendimas lieka galioti iki tol, kol bus panaikintas. Mokėjimo sistemų, pripažintų SSMS, patikrinimo peržiūros atliekamos kiekvienais metais, siekiant patikrinti, ar jos ir toliau atitinka kriterijus, kurių pagrindu toks pripažinimas buvo atliktas.

4. SSMS operatoriai nuolat bendradarbiauja su kompetentinga institucija ir užtikrina, kad jų valdoma SSMS atitinka reikalavimus, nurodytus 3–21 straipsniuose, įskaitant ir dėl bendro jų taisyklių, procedūrų, procesų ir sistemų veiksmingumo. SSMS operatoriai toliau bendradarbiauja su kompetentinga institucija, siekdami platesnio tikslo – skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą sisteminiu lygmeniu.

▼ B*2 straipsnis***Apibrėžtys**

Šiame reglamente:

1. mokėjimo sistema – oficialus trijų ar daugiau dalyvių susitarimas (neįskaitant galimų atsiskaitymo bankų, pagrindinių sandorio šalių, tarpuskaitos namų arba netiesioginių dalyvių), kuriuo nustatomos bendros taisyklės ir standartinės priemonės dalyvių tarpusavio pervedimo nurodymams vykdyti;
2. pervedimo nurodymas – turi tokią pat reikšmę, kaip apibrėžta Direktyvos 98/26/EB 2 straipsnio 1 punkto pirmoje įtraukoje;
3. sisteminė rizika – rizika, kad dalyviui arba SSMS operatoriui nevykdant atitinkamų jų įsipareigojimų SSMS, atėjus terminui kiti dalyviai ir (arba) SSMS operatorius negalės įvykdyti savo įsipareigojimų, ir tai gali turėti užkrato efektą, keliantį grėsmę finansų sistemos stabilumui ar pasitikėjimui ja;
4. SSMS operatorius – teisiškai už SSMS veikimą atsakingas juridinis asmuo;
5. kompetentinga institucija – Eurosistemos centrinis bankas, kuriam tenka 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta pirminė priežiūros atsakomybė;
6. Eurosistemos SSMS – Eurosistemos centriniam bankui priklausanti ir jo valdoma SSMS;
7. teisinė rizika – rizika dėl įstatymo ar teisės akto taikymo, dėl kurio paprastai patiriama nuostolių;

▼B

8. kredito rizika – rizika, kad atėjus terminui ar bet kuriuo metu ateityje kita sandorio šalis (dalyvis ar kitas subjektas) negalės visapusiškai įvykdyti savo finansinių įsipareigojimų;
9. likvidumo rizika – rizika, kad atėjus terminui kita sandorio šalis (dalyvis ar kitas subjektas) neturės pakankamai lėšų savo finansiniams įsipareigojimams įvykdyti, nors ateityje ji gali turėti tam pakankamai lėšų;
10. operacinė rizika – rizika, kad dėl informacinių sistemų ar vidaus procesų trūkumų, žmogaus klaidos, valdymo nesėkmių, išorės įvykių ar paslaugų, kurių teikimas perduotas kitiems asmenims, sukeltų sutrikimų sumažės SSMS teikiamų paslaugų, pablogės jų kokybė ar sutriks jų teikimas;
11. saugojimo rizika – rizika patirti saugojamo turto nuostolių, jei saugotojas arba paskesnis saugotojas tampa nemokus, veikia aplaidžiai, sukčiauja, yra blogai administruojamas ar netinkamai registruoja turtą;
12. investicijų rizika – SSMS operatoriui arba dalyviui kylanti nuostolių rizika, kai SSMS operatorius investuoja nuosavus arba savo dalyvių išteklius, pvz., įkaitą;
13. rinkos rizika – nuostolių (ir balansinių, ir nebalansinių pozicijų) rizika, kylanti dėl rinkos kainų pokyčių;

▼M1

14. nustatyto laiko grynųjų atsiskaitymų sistema (angl. *deferred net settlement system*, DNS) – sistema, kurioje atsiskaitymas centrinio banko pinigais taikant grynąją vertę vykdomas iš anksto nustatyto atsiskaitymo ciklo pabaigoje, pvz., darbo dienos pabaigoje ar per darbo dieną;

▼B

15. tarptautinis įkaitas – įkaitas, šalies, kurioje turtas priimamas įkaitu, atžvilgiu turintis bent vieną iš šių užsienio elementų: a) išraiškos valiuta; b) šalis, kurioje yra turtas; arba c) šalis, kurioje įsisteigęs emitentas;
16. tarptautinis mokėjimas – skirtingose šalyse įsisteigusių dalyvių tarpusavio mokėjimas;
17. finansų rinkos infrastruktūra (FRI) – dalyvaujančias institucijas jungianti daugiašalė sistema, įskaitant sistemos operatorių, naudojama mokėjimo, vertybinių popierių, išvestinių finansinių priemonių ar kitų finansinių sandorių tarpuskaitos, atsiskaitymo ar registravimo operacijoms;

▼ **M1**

18. tiesioginis dalyvis – juridinis asmuo, kurį su SSMS operatoriumi sieja sutartiniai santykiai, kuriam yra privalomos atitinkamos SSMS taisyklės, kuriam leidžiama siųsti pervedimo nurodymus tai sistemai ir kuris yra pajėgus iš jos gauti pervedimo nurodymus;
- 18a. netiesioginis dalyvis – juridinis asmuo, kuris neturi teisės tiesiogiai naudotis SSMS paslaugomis ir kuriam paprastai tiesiogiai neprivalomos atitinkamos SSMS taisyklės, ir kurio pervedimo nurodymų tarpuskaitą, atsiskaitymą ir registravimą atlieka SSMS per tiesioginį dalyvį. Netiesioginį dalyvį su tiesioginiu dalyviu sieja sutartiniai santykiai. Aitinkami juridiniai asmenys yra tik šie:
- i) kredito įstaigos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte ⁽¹⁾;
 - ii) investicinės įmonės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte ⁽²⁾;
 - iii) visos įmonės, kurių pagrindinė buveinė yra už Sąjungos teritorijos ribų ir kurių atliekamos funkcijos yra tokios pačios kaip Sąjungos kredito įstaigų arba investicinių įmonių, apibrėžtų i ir ii punktuose, atliekamos funkcijos;
 - iv) valstybinės valdžios institucijos ir įmonės, kurių prievolių įvykdymą garantuoja valstybė ir pagrindinės sandorio šalys, atsiskaitymų tarpininkai, tarpuskaitos namai ir sistemų operatoriai, kaip apibrėžta Direktyvos 98/26/EB 2 straipsnio c, d, e ir p punktuose;
 - v) mokėjimo įstaigos ir elektroninių pinigų įstaigos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366 ⁽³⁾ 4 straipsnio 4 punkte ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/110/EB 2 straipsnio 1 punkte ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

⁽²⁾ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004 4 30, p. 1).

⁽³⁾ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).

⁽⁴⁾ 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičianti Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009 10 10, p. 7).

▼B

19. valdyba – SSMS operatoriaus administracija arba stebėtojų taryba (arba ir viena, ir kita) pagal nacionalinę teisę;
20. vadovybė – vykdomieji direktoriai, t. y. tie vienos valdybos nariai, kurie dalyvauja kasdiniame SSMS operatoriaus valdyme, o dviejų valdybų sistemoje – SSMS operatoriaus vadovų valdybos nariai;
21. atitinkami suinteresuotieji subjektai – dalyviai, FRI, turintys įtakos SSMS rizikai, o įvertinus kiekvienu konkrečiu atveju – ir kiti paveikti rinkos dalyviai;
22. kredito pozicija – suma ar vertė, dėl kurių kyla rizika, kad atėjus terminui ar bet kada vėliau dalyvis neįvykdys atsiskaitymo jų visai vertei padengti;
23. įkaitas – turtas arba trečiosios šalies įsipareigojimas, kuriuo įkaito davėjas užtikrina įsipareigojimą įkaito gavėjui. Įkaitui priskiriamas vietinis ir tarptautinis įkaitas;
24. likvidumo teikėjas – pinigų teikėjas pagal 5 straipsnio 3 dalį, 6 straipsnio 5 dalį, 8 straipsnio 1, 9 ir 11 dalis arba turto teikėjas pagal 8 straipsnio 4 dalį, įskaitant SSMS dalyvį arba trečiąją šalį;
25. ekstremalios, bet tikėtinos rinkos sąlygos – išsamus istorinių ir hipotetinių sąlygų rinkinys, įskaitant nepastoviausius laikotarpius, kuriuos yra patyrusios SSMS aptarnaujamos rinkos;
26. numatyta atsiskaitymo diena – diena, kurią pervedimo nurodymo siuntėjas nurodo SSMS kaip atsiskaitymo dieną;
27. bendroji veiklos rizika – bet koks galimas SSMS veiklos finansinės padėties pablogėjimas sumažėjus jos pajamoms arba jos išlaidoms padidėjus tiek, kad jos viršija pajamas, todėl susidaro nuostoliai, kuriuos būtina padengti iš kapitalo;
28. gaivinimo planas – SSMS operatoriaus parengtas planas, skirtas sklandžiai SSMS veiklai atkurti;
29. tvarkingo veiklos nutraukimo planas – SSMS operatoriaus parengtas tvarkingo SSMS uždarymo planas;
30. reikšmingas – apibūna riziką, priklausomybę ir (arba) pokytį, galintį turėti įtakos numatomam subjekto gebėjimui veikti ar teikti paslaugas;
31. atitinkamos institucijos – institucijos, turinčios teisėtą interesą gauti iš SSMS informaciją jų įstatyminiams reikalavimams vykdyti, pvz., pertvarkymo institucijos ir stambių dalyvių priešingos institucijos;

▼ B

32. pagrindinės sumos rizika – rizika, kad kita sandorio šalis praras visą sandorio vertę, t. y. rizika, kad finansinio turto pardavėjas neatšaukiamai pateiks turtą, tačiau negaus mokėjimo už jį, arba rizika, kad finansinio turto pirkėjas neatšaukiamai sumokės už turtą, bet jo negaus;
33. bankas saugotojas – bankas, kuris laiko ir saugo trečiųjų šalių finansinį turtą;
34. atsiskaitymų bankas – bankas, kuriame yra laikomos mokėjimo sąskaitos, kuriose vykdomi iš mokėjimo sistemos atsirandantys įsipareigojimai;
35. *nostro* tarpininkas – tai bankas, kurį atsiskaitymui naudoja SSMS dalyviai;
36. vienpusis mokėjimas – tai mokėjimas, susijęs tik su vienu lėšų pervedimu viena valiuta;
37. dvipusis mokėjimas – tai mokėjimas, susijęs su dviem lėšų pervedimais skirtingomis valiutomis vertės mainų atsiskaitymo sistemoje;
38. neteisingų sprendimų rizika – tai dėl pozicijos dalyviui ar emitentui kylanti rizika, kai to dalyvio pateiktas arba to emitento išleistas įkaitas yra itin susijęs su jo kredito rizika;
39. darbo diena – turi tokią pat reikšmę kaip apibrėžta Direktyvos 98/26/EB 2 straipsnio n punkte;

▼ M1

40. nepriklausomas direktorius – nevykdomąsias pareigas einantis valdybos narys, nesusijęs verslo, šeimos ar kitais ryšiais, sukeliančiais interesų konfliktą, su SSMS ar SSMS operatoriumi, jų kontroliuojančiais akcininkais, jų valdymo organais ar kitais dalyviais, ir kuris tokiais ryšiais nebuvo susijęs dvejus metus iki jo narystės valdyboje;
41. susijusi įmonė – bendrovė, kuri kontroliuoja dalyvį, yra jo kontroliuojama arba yra jo kontrolės sferoje. Bendrovės kontrolė apibrėžiama kaip a) nuosavybė, kontrolė ar 20 procentų ar daugiau bendrovės vertybinių popierių, suteikiančių balsavimo teisę, turėjimas arba b) bendrovės konsolidavimas finansinės atskaitomybės tikslais;
42. kritinė situacija – įvykis, atsitikimas ar aplinkybė, galintys lemti SSMS operacijų, paslaugų ar funkcijų praradimą ar sutrikimą, įskaitant tokius, kurie trukdo galutiniam atsiskaitymui arba užkerta jam kelią;

▼ M1

43. finansiniai įsipareigojimai – teisiniai įsipareigojimai, kylantys SSMS viduje tarp dalyvių, arba tarp dalyvių ir SSMS operatoriaus, dėl pervedimo nurodymų, įvestų į tą SSMS;
44. koreguojamoji priemonė – konkreti priemonė ar veiksmas, nepriklausomai nuo jų formos, trukmės ar sunkumo, kurią kompetentinga institucija taiko SSMS operatoriui siekiant pašalinti 3–21 straipsniuose įtvirtintų reikalavimų nevykdymą arba užkirsti kelią pakartotiniam minėtų reikalavimų nevykdymui.

▼ B*3 straipsnis***Teisinis pagrindimas**

1. SSMS operatorius įvertina, ar visose atitinkamose teisinėse sistemose taikytina teisė užtikrina aukšto lygio teisinį tikrumą jo SSMS ir suteikia reikiamą paramą kiekvienam jo SSMS veiklos reikšmingam aspektui.
2. SSMS operatorius nustato SSMS taisykles ir procedūras ir sudaro sutartis; pastarosios turi būti aiškios ir atitikti visose atitinkamose teisinėse sistemose taikytiną teisę.
3. SSMS operatorius turi sugebėti aiškiai ir suprantamai nurodyti kompetentingai institucijai, dalyviams ir, jei tinkama, dalyvių klientams SSMS veikimui taikytinus teisę, taisykles, procedūras.
4. SSMS operatorius imasi priemonių užtikrinti, kad jo taisyklės, procedūros ir sutartys būtų vykdytinos visose atitinkamose teisinėse sistemose, o pagal tokias taisykles, procedūras ir sutartis jo atliekami veiksmai nebūtų pripažinti negaliojančiais, panaikinti ar sustabdyti.
5. Jei SSMS operatorius vykdo veiklą daugiau nei vienoje teisinėje sistemoje, jis nustato dėl bet kokios galimos įstatymų kolizijos kylančią riziką ir imasi priemonių jai sumažinti.
6. SSMS operatorius deda visas įmanomas pastangas, siekdamas užtikrinti SSMS laikymą sistema pagal Direktyvą 98/26/EB.

*4 straipsnis***Valdymas**

1. SSMS operatoriaus dokumentuose turi būti įtvirtinti tikslai, kuriuose pirmenybė pirmiausia teikiama SSMS saugumui ir efektyvumui. Šiais tikslais turi būti aiškiai remiamas finansinis stabilumas ir kiti atitinkami viešieji interesai, pirmiausia – atviros ir efektyvios finansų rinkos.

▼ M1

2. SSMS operatoriaus dokumentuose turi būti įtvirtinta veiksminga valdymo tvarka, kurioje numatytos aiškios ir tiesioginės atsakomybės ir atskaitomybės linijos. Ši tvarka pateikiama kompetentingai institucijai, savininkams ir dalyviams. Sutrumpintas jos versijas SSMS operatorius paviešina.

▼ B

3. Valdybos vaidmuo ir atsakomybė turi būti aiškiai nustatyta. Valdybos vaidmuo ir atsakomybė apima visus šiuos elementus:

- a) aiškių strateginių SSMS tikslų nustatymą;
 - b) SSMS veikimo procedūrų, įskaitant jos narių interesų konfliktų nustatymo, sprendimo ir valdymo procedūras, įtvirtinimą dokumentuose;
 - c) veiksmingą vadovybės narių atranką, stebėseną, o prireikus – atleidimą (išskyrus Eurosistemos SSMS);
 - d) tinkamos atlyginimų politikos, atitinkančios geriausią praktiką ir paremtos ilgalaikiais pasiekimais, nustatymą (išskyrus Eurosistemos SSMS).
4. Ne rečiau kaip kartą per metus valdyba peržiūri bendrus savo veiklos rezultatus ir atskirų valdybos narių veiklos rezultatus (išskyrus Eurosistemos SSMS).

▼ M1

5. Valdybos sudėtimi užtikrinamas vientisumas ir, išskyrus Eurosistemos SSMS, tinkama techninių įgūdžių, žinių ir patirties SSMS ir bendraisiais finansų rinkų klausimais visuma, kad valdyba galėtų atlikti savo vaidmenį ir vykdyti savo pareigas. Sudėtyje taip pat turi atspindėti kompetencijų paskirstymas pagal nacionalinę teisę. Išskyrus Eurosistemos SSMS, ir kai tai leidžia nacionalinė teisė, į valdybos sudėtį įeina ir nevykdomąsias pareigas einantys nariai, įskaitant bent vieną nepriklausomą direktorių.

▼ B

6. Vadovybės vaidmuo, atsakomybė ir atskaitomybės linijos turi būti aiškiai nustatytos. Sudėtimi užtikrinamas vientisumas ir tinkama techninių įgūdžių, žinių ir patirties SSMS ir bendraisiais finansų rinkų klausimais visuma, kad vadovybė galėtų vykdyti savo atsakomybę už SSMS operatoriaus veikimą ir rizikos valdymą. Vadovybė, laikydama valdybos nurodymų, yra atsakinga už visų šių elementų užtikrinimą:

- a) kad SSMS operatoriaus veikla atitiktų jo tikslus, strategiją ir priimtą riziką;

▼ B

- b) kad būtų tinkamai parengtos, vykdomos ir prižiūrimos vidaus kontrolės priemonės ir susijusios procedūros, siekiant SSMS operatoriaus tikslų;
- c) kad vidaus kontrolės priemonėms ir susijusioms procedūroms būtų taikoma reguliari peržiūra ir testavimai, kuriuos atliktų gerai apmokytas ir pakankamai darbuotojų turintis organas, atliekantis rizikos valdymo ir vidaus audito funkcijas;
- d) aktyviai dalyvauti rizikos kontrolės procese;
- e) kad SSMS rizikos valdymo sistemai būtų skirta pakankamai išteklių.

7. Valdyba dokumentuose įtvirtina ir prižiūri rizikos valdymo sistemą, kurioje:

- a) numatoma SSMS operatoriaus priimtinos rizikos politika;
- b) paskirstoma atsakomybė ir atskaitomybė už sprendimus dėl rizikos;
- c) apibrėžiamas sprendimų priėmimas krizių metu ir ekstremaliais atvejais;
- d) apibrėžiamos vidaus kontrolės funkcijos.

▼ MI

Valdyba užtikrina, kad yra trys aiškios ir veiksmingos gynybos linijos (operacijos, rizikos valdymas ir vidaus auditas), kurios yra viena nuo kitos atskirtos ir turi pakankamus įgaliojimus, yra nepriklausomos, turi reikiamus išteklius ir galimybę kreiptis į valdybą.

7a. Valdybos patvirtinimas reikalingas sprendimams, kurie turi reikšmingą poveikį SSMS rizikos profiliui ir pagrindiniams rizikos dokumentams, reguliuojantiems SSMS operacijas. Valdyba patvirtina ir kiekvienais metais peržiūri bent jau šiuos dokumentus: visapusiško rizikos valdymo sistemą, nurodytą 5 straipsnio 1 dalyje, operacinės rizikos sistemą ir susijusį veiklos tęstinumo planą, nurodytus atitinkamai 15 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 5 dalyje, gaivinimo ir tvarkingo veiklos nutraukimo planą ir kapitalo planą, nurodytus atitinkamai 5 straipsnio 4 dalyje ir 13 straipsnio 6 dalyje, kredito ir likvidumo rizikos sistemas, nurodytas atitinkamai 6 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 1 dalyje, įkaito sistemą, kuri reguliuoja rizikos valdymą, nurodytą 7 straipsnyje, SSMS investavimo strategiją, nurodytą 14 straipsnio 4 dalyje, ir kibernetinio atsparumo sistemą, nurodytą 15 straipsnio 4 dalies a punkte.

▼ B

8. Valdyba užtikrina, kad svarbiausiais sprendimais, darančiais poveikį SSMS techninei ir funkcinai sandarai, taisyklėms ir bendrai strategijai, pirmiausia – tarpuskaitos ir atsiskaitymo tvarkos pasirinkimui, operacinei struktūrai, produktų, kurių tarpuskaita atliekama ar už kuriuos atsiskaitoma, apimčiai, technologijų ir procedūrų naudojimui, būtų tinkamai atsižvelgiama į atitinkamų SSMS suinteresuotųjų subjektų teisėtus interesus. Prieš priimant tokius sprendimus iš anksto konsultuojamasi su atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, o prireikus – ir su visuomene.

▼ B*5 straipsnis***Visapusiško rizikos valdymo sistema**

1. SSMS operatorius nustato ir palaiko patikimą rizikos valdymo sistemą įvairiai SSMS kylančiais ar tenkančiais rizikai visapusiškai nustatyti, įvertinti, stebėti ir valdyti. Ne rečiau kaip kartą per metus SSMS operatorius peržiūri rizikos valdymo sistemą. Rizikos valdymo sistemoje:

- a) nurodoma SSMS operatoriaus priimtinos rizikos politika ir atitinkamos rizikos valdymo priemonės;
- b) paskirstoma atsakomybė ir atskaitomybė už sprendimus dėl rizikos;
- c) apibrėžiama sprendimų priėmimo tvarka su SSMS susijusiais ekstremaliais atvejais, įskaitant finansų rinkose vykstančius pokyčius, galinčius turėti neigiamą poveikį rinkos likvidumui ir finansų sistemos stabilumui bet kurioje valstybėje narėje, kurios valiuta yra euro, kurioje yra įsisteigęs SSMS operatorius arba vienas iš dalyvių.

2. SSMS operatorius skatina dalyvius, prireikus – ir jų klientus, valdyti ir riboti riziką, kurią jie kelia SSMS ir patiria iš jos. Dalyvių atžvilgiu tokios paskatos apima veiksmingų, proporcingų ir atgrasančių finansinių baudų tvarką arba nuostolių pasidalijimo tvarką, arba ir viena, ir kita.

3. Ne rečiau kaip kartą per metus SSMS operatorius peržiūri reikšmingą SSMS patiriamą ir jos keliamą riziką kitiems subjektams, įskaitant, *inter alia*, FRI, atsiskaitymų bankus, likvidumo teikėjus ir paslaugų teikėjus, kuri kyla dėl tarpusavio priklausomumo. SSMS operatorius parengia patikimas ir nustatytam rizikos lygiui proporcingas rizikos valdymo priemones.

▼ M1

4. SSMS operatorius apibrėžia svarbiausias SSMS operacijas ir paslaugas. SSMS operatorius nustato konkrečius scenarijus, kurie gali jam sutrukdyti nuolat vykdyti šias svarbiausias operacijas ir paslaugas, ir įvertina visų gaivinimo priemonių ir, išskyrus Eurosistemos SSMS, tvarkingo veiklos nutraukimo galimybių veiksmingumą. Ne rečiau kaip kartą per metus SSMS operatorius peržiūri svarbiausias SSMS operacijas ir paslaugas. Atsižvelgdamas į šį įvertinimą, SSMS operatorius parengia SSMS gaivinimo arba, išskyrus Eurosistemos SSMS, tvarkingo veiklos nutraukimo planą. Gaivinimo ir tvarkingo veiklos nutraukimo plane, *inter alia*, pateikiama esminė svarbiausių gaivinimo ir tvarkingo veiklos nutraukimo strategijų santrauka, svarbiausių SSMS operacijų ir paslaugų patikslinimas, taip pat svarbiausioms strategijoms įgyvendinti reikalingų priemonių apibūdinimas. Kai taikytina, SSMS operatorius pateikia atitinkamoms institucijoms informaciją, reikalingą pertvarkymui planuoti.

▼ M1*6 straipsnis***Kredito rizika**

1. SSMS operatorius nustato patikimą sistemą, skirtą jo kredito pozicijoms jo dalyvių atžvilgiu ir dalyvių tarpusavio kredito pozicijoms, atsirandančioms dėl SSMS mokėjimo, tarpuskaitos ir atsiskaitymo procesų, įvertinti, stebėti ir valdyti.

2. SSMS operatorius nustato visus kredito rizikos šaltinius. Kredito pozicijos vertinamos ir stebimos visą dieną, pasitelkiant laiku gaunamą informaciją ir tinkamas rizikos valdymo priemones.

2a. SSMS operatorius, valdantis DNS sistemą užtikrina, kad

a) finansiniai įsipareigojimai nustatomi ne vėliau nei momentas, kai pervedimo nurodymas įtraukiamas į grynųjų mokėjimo pozicijų, prieinamų kiekvienam dalyviui, apskaičiavimą, ir

b) laikoma pakankamai lėšų, reikalingų kylančioms kredito pozicijoms padengti pagal 3 ir 4 dalis vėliausiai momentu, nurodytu a punkte.

3. SSMS operatorius, įskaitant DNS sistemą su atsiskaitymo garantija valdantį operatorių, kuriam atliekant SSMS operacijas atsiranda kredito pozicija jo dalyvių atžvilgiu, padengia savo kredito poziciją kiekvieno dalyvio atžvilgiu panaudodamas įkaitą, garantinį fondą, nuosavybės priemones (atskaičius sumą, skirtą bendrai veiklos rizikai padengti) ar kitus lygiaverčius finansinius išteklius.

4. SSMS operatorius, įskaitant operatorių, valdantį DNS sistemą be atsiskaitymo garantijos, tačiau kurioje dalyviams tenka kredito pozicijos, atsirandančios iš SSMS mokėjimo, tarpuskaitos ir atsiskaitymo procesų, nustato taisykles ar sudaro susitarimus su šiais dalyviais. Taisyklėmis arba susitarimais užtikrinama, kad dalyviai pateiktų pakankamai išteklių, kaip nurodyta 3 dalyje, kredito pozicijoms, kylančioms iš SSMS mokėjimo, tarpuskaitos ir atsiskaitymo procesų tarp dviejų dalyvių, kurie kartu su savo susijusiomis įmonėmis turi didžiausią suvestinę kredito poziciją, padengti.

5. SSMS operatorius nustato taisykles ir procedūras, pagal kurias atlyginami nuostoliai, tiesiogiai kylantys vienam ar daugiau dalyvių neįvykdžius įsipareigojimų SSMS. Šiose taisyklėse ir procedūrose nustatomas nuostolių, kurie gali būti nepadengti, paskirstymas, įskaitant bet kokių lėšų, kurias SSMS operatorius gali pasiskolinti iš likvidumo teikėjų, grąžinimą. Jos apima ir SSMS operatoriaus taisykles bei procedūras bet kokiems finansiniams ištekliams, kuriuos SSMS panaudoja nepalankiausiomis sąlygomis, atkurti iki 3 ir 4 dalyse nustatyto lygio.

▼B*7 straipsnis***Įkaitas**

1. SSMS operatorius kaip įkaitą priima tik šį turtą: a) pinigus; b) turtą, pasižymintį nedidele kredito, likvidumo ir rinkos rizika, t. y. turtą, kurio atžvilgiu, remdamasis tinkamu vidaus įvertinimu, SSMS operatorius gali įrodyti kompetentingai institucijai, kad jis atitinka visas šias sąlygas:

- i) turtą yra išleidęs maža kredito rizika pasižymintis emitentas;
- ii) turtas yra laisvai perleidžiamas be jokių teisinių apribojimų arba trečiųjų šalių reikalavimų;
- iii) turtas yra išreikštas valiuta, kurios riziką valdo SSMS operatorius;
- iv) reguliariai skelbiami patikimi turto kainos duomenys;
- v) turtui nekyla jokia kita reikšminga neteisingų sprendimų rizika;
- vi) turtą yra išleidęs ne įkaitą teikiantis dalyvis arba ne tai pačiai grupei kaip ir dalyvis priklausantis subjektas, išskyrus padengtas obligacijas ir tik tada, jei užstato fonde turtas yra tinkamai atskirtas pagal patikimą teisinę sistemą ir atitinka i–v punktuose nustatytus reikalavimus.

Atlikdamas i–vi punktų vidaus vertinimą, SSMS operatorius nustato, įtvirtina dokumentuose ir taiko objektyvią metodiką.

2. SSMS operatorius nustato ir įgyvendina politiką ir procedūras, skirtas kiekvieno įkaitu priimamo turto kredito kokybei, rinkos likvidumui ir kainos svyravimui stebėti. SSMS operatorius reguliariai, bent kartą per metus, stebi, ar jo vertės nustatymo politika ir procedūros yra tinkamos. Tokia peržiūra taip pat atliekama po bet kokio reikšmingo pasikeitimo, darančio poveikį SSMS rizikos pozicijai. SSMS operatorius vertina jam pateiktą įkaitą pagal rinkos kainą bent kartą per dieną.

3. SSMS operatorius nustato stabilius ir konservatyvius turto vertės sumažinimo dydžius ir išbando juos ne rečiau kaip kartą per metus, taip pat atsižvelgia į nepalankias rinkos sąlygas. Vertės sumažinimo procedūras ne rečiau kaip kartą per metus patvirtina darbuotojai, kurie nedaulyvavo jas rengiant ir taikant.

▼ B

4. SSMS operatorius imasi priemonių išvengti koncentruoto tam tikro turto laikymo, jei tai gali turėti reikšmingos neigiamos įtakos galimybei likviduoti tokį turtą greitai, nepatiriant reikšmingų neigiamų kainos pokyčių.

5. Tarptautinį įkaitą priimančias SSMS operatorius nustato ir mažina su jo naudojimu susijusią riziką, taip pat užtikrina, kad tarptautinį įkaitą būtų galima panaudoti laiku.

6. SSMS operatorius naudoja veiksmingą ir veikimo prasme lanksčią įkaito valdymo sistemą.

7. Eurosistemos SSMS 1 dalis netaikoma.

▼ M1*8 straipsnis***Likvidumo rizika**

1. SSMS operatorius nustato visapusišką sistemą SSMS dalyvių, atsiskaitymų bankų, *nostro* tarpininkų, bankų saugotojų, likvidumo teikėjų ir kitų atitinkamų subjektų keliamai likvidumo rizikai valdyti. SSMS operatorius suteikia dalyviams pakankamas priemones veiksmingai valdyti likvidumą ir stebėti bei palengvinti sklandų likvidumo srautą sistemoje.

2. SSMS operatorius įdiegia operacines ir analitines priemones, padedančias nuolat ir laiku nustatyti, įvertinti ir stebėti atsiskaitymo ir finansavimo srautus, įskaitant vienos dienos likvidumo naudojimą.

2a. SSMS operatorius, valdantis DNS sistemą užtikrina, kad

a) finansiniai įsipareigojimai nustatomi ne vėliau nei momentas, kai pervedimo nurodymas įtraukiamas į grynųjų mokėjimo pozicijų, prieinamų kiekvienam dalyviui, apskaičiavimą, ir

b) laikoma pakankamai likvidžių išteklių pagal 3–6 dalis vėliausiai momentu, nurodytu a punkte.

3. SSMS operatorius turi arba užtikrina, kad dalyviai turėtų pakankamai likvidžių išteklių bet kuriuo metu nuo to momento, kai nustatomas finansinis įsipareigojimas, ir visomis jo operacijoms naudojamomis valiutomis, kad galėtų tą pačią dieną atsiskaityti už finansinius įsipareigojimus esant įvairioms galimoms nepalankiausioms aplinkybėms. Prireikus tai apima vienos dienos arba kelių dienų atsiskaitymą. Nepalankiausioms aplinkybėms priskiriama: a) dalyvio, kuris kartu su susijusiomis įmonėmis turi didžiausią suvestinį finansinį įsipareigojimą, įsipareigojimų neįvykdymas esant ekstremalioms, bet tikėtinioms rinkos sąlygoms ir b) kiti scenarijai pagal 11 dalį.

▼ **M1**

4. SSMS operatorius, vykdamasis atsiskaitymus už vienpusius mokėjimus eurais, turi arba užtikrina, kad dalyviai turėtų likvidžių išteklių, kaip nustatyta 3 dalyje, kad galėtų laiku vykdyti finansinius įsipareigojimus, jei dalyvis, kuris kartu su susijusiomis įmonėmis turi didžiausią suvestinį 3 dalies a punkte numatytą finansinį įsipareigojimą, neįvykdo įsipareigojimų, bet kuriuo iš toliau nurodytų būdų:

- a) grynaisiais pinigais Eurosistemoje arba
- b) tinkamu įkaitu, kaip apibrėžta Eurosistemos įkaito sistemoje, numatytoje Europos Centrinio Banko gairėse (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) ⁽¹⁾ ir Europos Centrinio Banko gairėse ECB/2014/31 ⁽²⁾, jeigu SSMS operatorius gali įrodyti, kad toks įkaitas yra lengvai prieinamas ir jį galima pakeisti į grynuosius pinigus tą pačią dieną naudojant iš anksto parengtus ir itin patikimus finansavimo susitarimus, įskaitant ir esant nepalankioms rinkos sąlygoms.

5. SSMS operatorius, vykdamasis atsiskaitymus už vienpusius mokėjimus eurais, turi arba užtikrina, kad dalyviai pagal 3 dalies b punktą turėtų papildomų likvidžių išteklių 4 dalyje nurodyta forma arba kreditingame komerciniame banke viena ar daugiau iš šių priemonių:

- a) įsipareigotos kredito linijos;
- b) įsipareigoti apsikeitimo užsienio valiuta sandoriai;
- c) įsipareigoti atpirkimo sandoriai;
- d) 7 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkantis turtas, kurį laiko saugotojas;
- e) investicijos.

Visos šios priemonės privalo būti prieinamos tokiu laikotarpiu, kuris leistų užbaigti atsiskaitymą tą pačią dieną. Konkrečiai SSMS operatorius privalo įrodyti, kad nepiniginės priemonės yra lengvai prieinamos ir jas galima pakeisti į grynuosius pinigus tą pačią dieną naudojant iš anksto parengtus ir itin patikimus finansavimo susitarimus, įskaitant ir esant nepalankioms rinkos sąlygoms.

SSMS operatorius turi būti pasirengęs, remdamasis tinkamu vidaus vertinimu, įrodyti kompetentingai institucijai komercinio banko kreditingumą.

⁽¹⁾ 2014 m. gruodžio 19 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2015/510 dėl Eurosistemos pinigų politikos sistemos įgyvendinimo (ECB/2014/60) (OL L 91, 2015 4 2, p. 3).

⁽²⁾ 2014 m. liepos 9 d. Europos Centrinio Banko gairės ECB/2014/31 dėl papildomų laikinų priemonių, susijusių su Eurosistemos refinansavimo operacijomis ir įkaito tinkamumu, ir kuriomis iš dalies keičiamos Gairės ECB/2007/9 (OL L 240, 2014 8 13, p. 28).

▼ M1

6. SSMS operatorius, vykdamas atsiskaitymus už dvipusius mokėjimus arba vienpusius mokėjimus ne eurais, o kita valiuta, turi arba užtikrina, kad dalyviai turėtų likvidžių išteklių, kaip nustatyta 3 dalyje, 5 dalyje nurodyta forma.

7. Jei SSMS operatorius papildo 3 dalyje nurodytus išteklius kitu turtu, šis turtas turi būti panašus į antrinę rinką turintį turtą arba kaip įkaitą priimtina turtą (pavyzdžiui, kredito linijos, apskaitos ar atpirkimo sandoriai) *ad hoc* pagrindu, jei neįvykdomi įsipareigojimai, net jei to negalima patikimai iš anksto užtikrinti ar garantuoti esant ekstremalioms, bet tikėtinioms rinkos sąlygoms. Jei dalyvis papildo 3 dalyje nurodytus išteklius kitu turtu, SSMS operatorius užtikrina, kad šis kitas turtas atitiktų šios dalies pirmame sakinyje nustatytus reikalavimus. Laikoma, kad turtas yra panašus į antrinę rinką turintį turtą arba kaip įkaitą priimtina turtą, jei SSMS operatorius atsižvelgė į atitinkamo centrinio banko taisykles ir praktiką įkaito tinkamumo klausimu.

8. SSMS operatorius negali daryti prielaidos, kad bus galimybė pasinaudoti centrinio banko kreditu ekstremaliomis aplinkybėmis.

9. SSMS operatorius atlieka išsamų patikrinimą, siekdamas patikrinti, kad kiekvienas SSMS likvidžių išteklių teikėjas, kaip nurodyta 3 dalyje: a) turi pakankamą ir naujausią informaciją tam, kad galėtų suprasti ir valdyti likvidumo riziką, susijusią su grynųjų pinigų arba turto teikimu, ir b) turi pajėgumų suteikti grynuosius pinigus arba turtą kaip reikalaujama. Bent kartą per metus SSMS operatorius peržiūri, kaip jis vykdo savo išsamaus patikrinimo pareigą. Likvidumo teikėjais gali būti priimtinai tik tie subjektai, kurie gali pasinaudoti emisijos centrinio banko kreditu. SSMS operatorius reguliariai tikrina SSMS procedūras, siekdamas įvertinti savo likvidumo išteklius.

10. SSMS operatorius, turintis galimybę naudotis centrinio banko sąskaitomis, mokėjimo paslaugomis ar vertybinių popierių paslaugomis, esant galimybei šiomis paslaugomis naudojasi.

11. SSMS operatorius, atlikdamas testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, nustato, kiek likvidžių išteklių reikia 3 ir 4 dalyse nustatytiems reikalavimams patenkinti. Atlikdamas testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, SSMS operatorius įvertina platų spektrą atitinkamų scenarijų, įskaitant atvejus, kai vienas ar daugiau dalyvių negali vykdyti savo įsipareigojimų tą pačią dieną arba vėliau dvi ar daugiau dienų.

Vertinant tokius scenarijus, atsižvelgiama į SSMS operatoriaus struktūrą ir veikimą ir nagrinėjami visi subjektai, galintys sukelti SSMS reikšmingą likvidumo riziką, įskaitant atsiskaitymų bankus, *nostro* tarpininkus, bankus saugotojus, likvidumo teikėjus ir susijusias FRI. Kai tinkama, scenarijai turi būti numatyti ilgiau nei vienai dienai.

▼ M1

12. SSMS operatorius dokumentuose įtvirtina grynųjų pinigų ir kito turto sumos, kurią turi jis pats arba jo dalyviai, laikymo motyvus ir nustato tinkamą su tuo susijusią valdymo tvarką. SSMS operatorius nustato aiškias procedūras testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatams pateikti valdybai ir naudodamasis šiais rezultatais įvertina savo likvidumo rizikos valdymo sistemos tinkamumą ir atlieka jos pakeitimus.

13. SSMS operatorius nustato aiškias taisykles ir procedūras, padedančias SSMS atlikti tos pačios dienos, o prireikus – savalaikius vienos dienos ir daugiau nei vienos dienos atsiskaitymus už finansinius įsipareigojimus, jei vienas ar daugiau dalyvių neįvykdo įsipareigojimų. Šiose taisyklėse ir procedūrose:

- a) nurodoma, ką daryti susidarius nenumatytiems ir galimai nepadengtiems likvidumo trūkumams;
- b) siekiama išvengti tos pačios dienos atsiskaitymo už finansinius įsipareigojimus panaikinimo, atšaukimo arba uždelsimo;
- c) nurodoma, kaip atkurti grynuosius pinigus ir kitą turtą, kuriuos SSMS panaudojo nepalankiausiomis sąlygomis, iki 3–5 dalyse nustatytos reikiamos apimtys.

▼ B*9 straipsnis***Galutinis atsiskaitymas**

SSMS operatorius nustato taisykles ir procedūras, kad galutinį atsiskaitymą būtų galima įvykdyti ne vėliau kaip iki numatytos atsiskaitymo dienos pabaigos.

*10 straipsnis***Atsiskaitymai pinigais****▼ M1**

1. SSMS operatorius, atliekantis atsiskaitymus už vienpusius mokėjimus eurais, užtikrina, kad galutinis atsiskaitymas būtų įvykdytas centrinio banko pinigais. SSMS operatorius, atliekantis atsiskaitymus kitoms SSMS, turėtų stengtis leisti šioms kitoms SSMS atlikti atsiskaitymą net ir esant kritinei situacijai.

▼ B

2. SSMS operatorius, atliekantis atsiskaitymus už dvipusius mokėjimus arba vienpusius mokėjimus ne euro, bet kita valiuta, užtikrina, kad jei galima ir įmanoma, galutinis atsiskaitymas būtų vykdomas centrinio banko pinigais.

3. Jei centrinio banko pinigais nesinaudojama, SSMS operatorius užtikrina, kad atsiskaitymai pinigais būtų vykdomi pasitelkiant atsiskaitymui naudojamą turtą, kuris turi nedidelę kredito ir likvidumo riziką arba visai jos neturi.

▼ B

4. Jei atsiskaitoma komercinio banko pinigais, SSMS operatorius stebi, valdo ir riboja kredito ir likvidumo riziką, kylančią iš komercinių atsiskaitymo bankų. Konkrečiai, SSMS operatorius nustato ir stebi, kaip laikomasi griežtų jo atsiskaitymo bankams taikomų kriterijų, kuriuose, be kita ko, atsižvelgiama į jų reguliavimą ir priežiūrą, kreditingumą, kapitalizaciją, prieigą prie likvidumo ir operacinių patikimumą. SSMS operatorius taip pat stebi ir valdo kredito ir likvidumo pozicijų koncentraciją SSMS komercinių atsiskaitymo bankų atžvilgiu.

5. Jei SSMS operatorius atlieka atsiskaitymus pinigais savo lėšomis, jis privalo kiek įmanoma sumažinti ir griežtai kontroliuoti savo kredito ir likvidumo riziką.

6. Jei atsiskaitymas vykdomas komercinio banko pinigais, SSMS operatoriaus teisiniuose susitarimuose su bet koku komerciniu atsiskaitymo banku aiškiai nustatoma:

- a) kada numatoma, kad pervedimai atsiras atskirų atsiskaitymo bankų apskaitoje;
- b) kad pervedimai laikomi galutiniais nuo įvykdymo momento;
- c) kad gautas lėšas galima pervesti kaip įmanoma greičiau, tačiau ne vėliau kaip iki dienos pabaigos.

*11 straipsnis***Vienalaikis lėšų pervedimas**

SSMS operatorius, naudodamas vienalaikio lėšų pervedimo (angl. *payment versus payment, PVP*) mechanizmą, panaikina pagrindinės sumos riziką užtikrindamas, kad galutinis atsiskaitymas pagal konkretų įsipareigojimą būtų atliekamas tik tada, jei taip pat įvykdomas galutinis atsiskaitymas pagal susijusį įsipareigojimą. Ši taisyklė privaloma nepriklausomai nuo to, ar atsiskaitoma pagal bendrąsias pozicijas, ar grynąsias pozicijas, ir nepriklausomai nuo baigtinumo momento.

*12 straipsnis***Taisyklės ir procedūros dalyvių įsipareigojimų nevykdymo atveju**

1. SSMS taisyklėse ir procedūrose SSMS operatorius nustato dalyvio įsipareigojimų nevykdymo apibrėžtį, kuri apima bent dalyvio finansinių įsipareigojimų neįvykdymą atėjus terminui dėl, *inter alia*, operacinių priežasčių, sutarties pažeidimo ar bankroto bylos tokiam dalyviui iškelimo. SSMS operatorius automatinį įsipareigojimų nevykdymą atskiria nuo diskrecinio įsipareigojimų nevykdymo. Diskrecinio įsipareigojimų nevykdymo atveju SSMS operatorius nurodo, kuris subjektas turi teisę vykdyti šią diskreciją. Ne rečiau kaip kartą per metus SSMS operatorius peržiūri šią apibrėžtį.

▼ B

2. SSMS operatorius nustato taisykles ir procedūras, taikomas įsipareigojimų nevykdymo atveju ir sudarančias sąlygas jam toliau vykdyti savo įsipareigojimus dalyvio įsipareigojimų nevykdymo atveju. Šiose taisyklėse ir procedūrose nustatoma, kaip atkurti išteklius po įsipareigojimų nevykdymo. Taisyklėse ir procedūrose apibrėžiama bent:

- a) veiksmai, kurių SSMS operatorius gali imtis įsipareigojimų nevykdymo atveju;
- b) tai, ar šie veiksmai atliekami automatiškai, ar savo diskrecija, taip pat priemonės, kuriomis vykdoma ši diskrecija;
- c) galimi SSMS operatoriaus įprastinės atsiskaitymo praktikos pokyčiai, reikalingi savalaikiam atsiskaitymui užtikrinti;
- d) mokėjimų valdymas įvairiais apdorojimo etapais;
- e) tikėtina veiksmų seka;
- f) atitinkamų šalių, įskaitant įsipareigojimus vykdančius dalyvius, vaidmenys, pareigos ir atsakomybė;
- g) kitos priemonės, kurių galima imtis siekiant sumažinti įsipareigojimų nevykdymo poveikį.

3. SSMS operatorius turi būti pasirengęs įgyvendinti savo taisykles ir procedūras įsipareigojimų nevykdymo atveju, įskaitant bet kokias tinkamas taisyklėse nustatytas diskrecines procedūras. SSMS operatorius, *inter alia*, užtikrina, kad: a) jis turi operacinių pajėgumų, įskaitant pakankamą skaičių gerai apmokytų darbuotojų 2 dalyje numatytoms procedūroms laiku atlikti; b) SSMS taisyklėse ir procedūrose sprendžiami dokumentų, informacijos ir komunikacijos poreikiai, taip pat, jei dalyvauja daugiau nei viena FRI ar institucija, koordinavimo klausimai.

4. SSMS operatorius viešai skelbia pagrindinius 2 dalyje numatytų taisyklių ir procedūrų aspektus, įskaitant bent visus šiuos punktus:

- a) aplinkybes, kuriomis imamasi veiksmų;
- b) kas imasi šių veiksmų;
- c) veiksmų, kurių turi būti imtasi, apimtį;
- d) priemones dėl SSMS operatoriaus įsipareigojimų dalyviams, kurie vykdo įsipareigojimus.

▼ B

5. SSMS operatorius patikrina ir peržiūri 2 dalyje nurodytas SSMS taisykles ir procedūras bent kartą per metus arba po bet kokių reikšmingų SSMS pokyčių, kurie turi įtakos toms taisyklėms ir procedūroms. Į tokį patikrinimą ir peržiūrą SSMS operatorius įtraukia SSMS dalyvius ir atitinkamas suinteresuotąsias šalis.

▼ M1*13 straipsnis***Bendroji veiklos rizika**

1. SSMS operatorius nustato patikimas valdymo ir kontrolės sistemas bendrajai veiklos rizikai nustatyti, stebėti ir valdyti, įskaitant nuostolius, kylančius dėl netinkamo veiklos strategijos vykdymo, neigiamų grynujų pinigų srautų arba nenumatytų ir neproporcingai didelių veiklos išlaidų.

2. SSMS operatorius palaiko perspektyvų gaivinimo ir, išskyrus Eurosistemos SSMS, tvarkingo veiklos nutraukimo planą, kaip to reikalaujama pagal 5 straipsnio 4 dalį.

3. SSMS operatorius, atsižvelgdamas į savo bendrosios veiklos rizikos pobūdį ir laikotarpį, reikalingą svarbiausioms operacijoms ir paslaugoms gaivinti ir (arba) veiklai tvarkingai nutraukti, nustato turto, reikalingo 2 dalyje nurodytam planui įgyvendinti, dydį. Šis dydis lygus mažiausiai šešių mėnesių einamosioms veiklos sąnaudoms.

4. Siekdamas padengti 3 dalyje nurodytą dydį, SSMS operatorius laiko likvidų grynąjį turtą, finansuojamą nuosavybės priemonėmis, pavyzdžiui, paprastąsias akcijas, atskleistą rezervą arba kitą nepaskirstytąjį pelną, kad galėtų tęsti operacijas ir paslaugas. Toks turtas papildo išteklius, kurie laikomi dalyvių įsipareigojimų neįvykdymo arba kitai rizikai, kaip numatyta 6 ir 8 straipsniuose, padengti. Norint išvengti kapitalui keliamų reikalavimų dubliavimo, gali būti įtrauktos ir nuosavybės priemonės, laikomos pagal tarptautinius rizika grindžiamus kapitalo standartus.

5. 4 dalyje nurodytas turtas, laikomas padengti bendrą veiklos riziką, turi būti pakankamai likvidus ir kokybiškas, kad jį būtų galima gauti laiku, ir jis turi būti atskirtas nuo SSMS operatoriaus turto, naudojamo kasdieninėms operacijoms. SSMS operatorius turi turėti galimybę realizuoti turtą, laikomą padengti bendrą veiklos riziką, su kaip įmanoma mažesniu neigiamu poveikiu kainai, kad galėtų nuolat tęsti operacijas, jei patirtų bendrą veiklos nuostolių.

▼ M1

6. SSMS operatorius sudaro perspektyvų planą papildomoms nuosavybės priemonėms gauti, jei jo nuosavybės priemonės taptų mažesnės arba lygios 3 dalyje nurodytai sumai.
7. 3–6 dalys netaikomos Eurosistemos SSMS.

▼ B*14 straipsnis***Saugojimo ir investicijų rizika**

1. SSMS operatorius laiko nuosavą ir dalyvių turtą per prižiūrimus ir reguliuojamus subjektus (toliau – saugotojus), kurių apskaitos praktika, saugojimo procedūros ir vidaus kontrolė visiškai apsaugo šį turtą nuo praradimo rizikos, jei saugotojas arba paskesnis saugotojas tampa nemokus, veikia aplaidžiai, sukčiauja, netinkamai administruoja arba netinkamai tvarko apskaitą.
2. SSMS operatorius turi savalaikę prieigą prie savo turto ir dalyvių pateikto turto.
3. SSMS operatorius įvertina ir supranta savo pozicijas savo bankų saugotojų atžvilgiu, visapusiškai atsižvelgdamas į savo santykius su kiekvienu iš jų.
4. SSMS operatorius nustato savo investavimo strategiją, atitinkančią jo bendrą rizikos valdymo strategiją, ir visa apimtimi paskelbia ją dalyviams. SSMS operatorius peržiūri investavimo strategiją bent kartą per metus.
5. SSMS operatoriaus investicijos pagal jo investavimo strategiją užtikrinamos aukštos kokybės įsipareigojančiųjų asmenų arba reikalavimais jiems. SSMS operatorius nustato aukštos kokybės įsipareigojančiųjų asmenų kriterijus. Investuojama į priemones, turinčias minimalią kredito, rinkos ir likvidumo riziką.
6. 3–5 dalys Eurosistemos SSMS netaikomos.

*15 straipsnis***Operacinė rizika**

1. SSMS operatorius nustato patikimą struktūrą, kurią sudaro atitinkamos sistemos, politika, procedūros ir kontrolės priemonės, reikalingos operacinei rizikai nustatyti, stebėti ir valdyti.

▼ M1

- 1a. SSMS operatorius periodiškai ir įvykus reikšmingiems pokyčiams peržiūri, audituoja ir testuoja sistemas, operacinę politiką, procedūras ir kontrolę.

▼ B

2. SSMS operatorius nustato paslaugų lygio ir operacinio patikimumo tikslus ir politiką šiems tikslams pasiekti. SSMS operatorius bent kartą per metus peržiūri tikslus ir politiką.

3. SSMS operatorius užtikrina, kad SSMS bet kuriuo metu turėtų lanksčius pajėgumus susitvarkyti su padidėjusia mokėjimų apimtimi, kuri atsiranda nepalankiausiomis sąlygomis, ir kad jis gali pasiekti savo paslaugų lygio tikslus.

4. SSMS operatorius nustato išsamią fizinio ir informacinio saugumo politiką, kuria tinkamai nustatomi, įvertinami ir valdomi visi galimai pažeidžiami aspektai ir grėsmės. SSMS operatorius peržiūri politiką bent kartą per metus.

▼ M1

4a. SSMS operatorius sukuria veiksmingą kibernetinio atsparumo sistemą su tinkamomis valdymo priemonėmis kibernetinei rizikai valdyti. SSMS operatorius identifikuoja savo svarbiausias operacijas ir pagalbinį toms operacijoms vykdyti reikalingą turtą ir turi tinkamas priemones apsaugoti juos nuo kibernetinių atakų, jas aptikti, į jas atsakyti ir po jų atsigausti. Šios priemonės yra nuolat testuojamos. SSMS operatorius užtikrina, kad jis turi pakankamą kibernetinių atakų situacijos supratimo lygį. SSMS operatorius užtikrina nuolatinį mokymosi ir tobulėjimo procesą, kuris jam leidžia laiku ir kai tik to reikia pritaikyti kibernetinio atsparumo sistemą prie kibernetinės rizikos dinamiškos prigimties.

▼ B

5. SSMS operatorius sudaro veiklos tęstinumo planą, kuriame sprendžiami klausimai dėl įvykių, keliančių reikšmingą SSMS operacijų sutrikdymo riziką. Plane nurodomas atsarginės vietos naudojimas; jis turi užtikrinti, kad svarbiausios informacinių technologijų sistemos galėtų atkurti operacijas per dvi valandas nuo šių įvykių. Planas sudaromas taip, kad SSMS visada galėtų įvykdyti atsiskaitymus už visus mokėjimus, vykdytinus iki darbo dienos, kurią sutrikdoma veikla, pabaigos. Bent kartą per metus SSMS operatorius išbando ir peržiūri šį planą.

6. SSMS operatorius nustato svarbiausius dalyvius, pirmiausia remdamasis mokėjimų apimtimi ir verte, taip pat jų galimu poveikiu kitiems dalyviams ir visai SSMS, jei tokie dalyviai susidurtų su reikšmingomis operacinėmis problemomis.

7. SSMS operatorius nustato, stebi ir valdo riziką, kurią svarbiausi dalyviai, kitos FRI bei paslaugų ir komunalinių paslaugų teikėjai gali kelti SSMS operacijoms.

▼ M1*16 straipsnis***Prieigos ir dalyvavimo kriterijai**

1. SSMS operatorius nustato ir viešai skelbia nediskriminuojančius prieigos prie SSMS paslaugų ir dalyvavimo kriterijus tiesioginiams, o prireikus – ir netiesioginiams dalyviams, taip pat kitoms FRI. SSMS operatorius peržiūri kriterijus bent kartą per metus.

2. 1 dalyje nurodyti prieigos ir dalyvavimo kriterijai grindžiami SSMS ir jos aptarnaujamų rinkų saugumu ir veiksmingumu; jie pritaikomi atsižvelgiant į konkrečią SSMS būdingą riziką ir ją atitinka. Laikydamasis proporcingumo principo, SSMS operatorius nustato reikalavimus, kurie kiek įmanoma mažiau ribotų prieigą. Jei SSMS operatorius atsisako suteikti prieigą besikreipiančiam subjektui, jis raštu nurodo priežastis, pagrįstas išsamia rizikos analize.

3. SSMS operatorius nuolat stebi, kaip dalyviai laikosi SSMS prieigos ir dalyvavimo kriterijų. SSMS operatorius nustato nediskriminuojančias procedūras dalyvio dalyvavimo teisei sustabdyti ir tvarkingai nutraukti, jei dalyvis nesilaiko prieigos ir dalyvavimo kriterijų, ir viešai skelbia atitinkamus pagrindinius tokių procedūrų aspektus. SSMS operatorius peržiūri šias procedūras bent kartą per metus.

▼ B*17 straipsnis***Pakopinio dalyvavimo tvarka****▼ M1**

1. Siekdamas valdyti riziką, SSMS operatorius užtikrina, kad SSMS taisyklės, procedūros ir sutartinės priemonės suteiktų jam galimybę rinkti informaciją apie netiesioginį dalyvavimą, kad galėtų nustatyti, stebėti ir valdyti iš dalyvavimo SSMS kylančią bet kokią reikšmingą riziką. Ši informacija turi apimti bent visus šiuos aspektus:

- a) veiklos, kurią vykdo tiesioginiai dalyviai savo vardu ir netiesioginių dalyvių vardu, dalį veiklos sistemos lygiu atžvilgiu;
- b) netiesioginių dalyvių, kurie atsiskaito per atskirus tiesioginius dalyvius, skaičių;
- c) SSMS mokėjimų, kurie kyla iš kiekvieno netiesioginio dalyvio, skaičių ir vertę;
- d) mokėjimų pagal c punktą skaičiaus ir vertės dalį tiesioginio dalyvio, per kurį netiesioginis dalyvis turi prieigą prie SSMS, mokėjimų skaičiuje ir vertėje.

2. SSMS operatorius nustato reikšmingą tiesioginių ir netiesioginių dalyvių tarpusavio priklausomybę, galinčią paveikti SSMS, atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytą informaciją.

▼ B

3. SSMS operatorius nustato netiesioginius dalyvius, keliančius reikšmingą riziką SSMS, taip pat tiesioginius dalyvius, per kuriuos netiesioginiai dalyviai turi prieigą prie SSMS, šiai rizikai valdyti.

4. Bent kartą per metus SSMS operatorius peržiūri pakopinio dalyvavimo tvarkos keliamą riziką. Prireikus užtikrinti tinkamą rizikos valdymą, SSMS operatorius imasi veiksmų rizikai sumažinti.

*18 straipsnis***Efektyvumas ir veiksmingumas**

1. SSMS operatorius nustato procesą, pagal kurį nustatomi ir tenkinami SSMS aptarnaujamų rinkų poreikiai, pirmiausia šiose srityse:

- a) tarpuskaitos ir atsiskaitymo tvarkos pasirinkimo;
- b) operacinės struktūros;
- c) produktų, už kuriuos vykdoma tarpuskaita ar atsiskaitymai, apimtys;
- d) technologijų ir procedūrų naudojimo.

2. SSMS operatorius nustato aiškiai apibrėžtus, išmatuojamus ir pasiekiamus tikslus ir uždavinius, pavyzdžiui, mažiausio paslaugos lygio, rizikos valdymo lūkesčių ir veiklos prioritetų srityse.

3. SSMS operatorius nustato reguliarios, bent kartą per metus atliekamos 1 ir 2 dalyse nustatytų reikalavimų peržiūros mechanizmus.

*19 straipsnis***Komunikacijų procedūros ir standartai**

SSMS operatorius naudojami arba sudaro sąlygas naudoti atitinkamomis tarptautiniu lygiu priimtoms komunikacijų procedūromis ir standartais, kad palengvintų efektyvų mokėjimo, tarpuskaitos, atsiskaitymo ir apskaitos vykdymą.

*20 straipsnis***Taisyklių, pagrindinių procedūrų ir rinkos duomenų atskleidimas**

1. SSMS operatorius priima aiškias ir išsamias taisykles bei procedūras ir su jomis išsamiai supažindina dalyvius. Atitinkamos taisyklės ir svarbiausios procedūros taip pat skelbiamos viešai.

2. SSMS operatorius skelbia aiškų sistemos struktūros ir operacijų apibūdinimą, taip pat savo ir dalyvių teises ir pareigas, kad dalyviai galėtų įvertinti riziką, kurią jie patirtų dalyvaudami SSMS.

▼ B

3. SSMS operatorius suteikia visus reikiamus ir tinkamus dokumentus ir surengia mokymus, siekdamas padėti dalyviams suprasti SSMS taisykles ir procedūras, taip pat su jų dalyvavimu SSMS susijusią riziką.

4. SSMS operatorius viešai skelbia SSMS mokesčius už jos siūlomas konkrečias paslaugas, taip pat nuolaidų taikymo politiką. SSMS operatorius pateikia aiškų atlygintinių paslaugų apibūdinimą, kad jas būtų galima palyginti.

5. SSMS operatorius pildo ir viešai skelbia atsakymus į CPSS ir IOSCO atskleidimo struktūros klausimą finansų rinkos infrastruktūroms. SSMS operatorius atnaujina savo atsakymus po bet kokio reikšmingo sistemos ar jos aplinkos pasikeitimo, tačiau ne rečiau kaip kas dvejus metus. SSMS operatorius taip pat atskleidžia bent pagrindinius duomenis apie sandorių skaičių ir vertę.

▼ M1*21 straipsnis***Kompetentingos institucijos įgaliojimai**

1. Kompetentinga institucija yra įgaliota:
 - a) bet kuriuo metu gauti iš SSMS operatoriaus visą informaciją ir dokumentus, reikalingus įvertinti, ar vykdomi šio reglamento reikalavimai arba skatinti sklandų mokėjimo sistemų darbą sisteminiu lygmeniu. SSMS operatorius nedelsdamas pateikia atitinkamą konkrečią informaciją kompetentingai institucijai;
 - b) reikalauti, kad SSMS operatorius paskirtų nepriklausomą ekspertą atlikti SSMS veikimo tyrimą ar nepriklausomą peržiūrą. Kompetentinga institucija gali nustatyti reikalavimus dėl to, kokio pobūdžio ekspertas turėtų būti paskirtas, koks turėtų būti jo ataskaitos turinys ir apimtis, kaip turėtų būti elgiamasi su ataskaita, įskaitant tam tikrų elementų atskleidimą ir paskelbimą, taip pat ataskaitos parengimo terminus. SSMS operatorius informuoja kompetentingą instituciją apie tai, kaip vykdomi nustatyti reikalavimai;
 - c) atlikti patikrinimus vietoje arba deleguoti teisę atlikti patikrinimus vietoje. Kai to reikia tam, kad patikrinimas būtų atliktas tinkamai ir veiksmingai, kompetentinga institucija gali jį atlikti iš anksto nepranešusi.
2. ECB priima sprendimą dėl 1 dalyje nurodytų įgaliojimų įgyvendinimo procedūros ir sąlygų.

▼ M1*21a straipsnis***Priežiūros veiklos organizavimas**

Kompetentinga institucija gali vykdyti nuolatinę ir (arba) *ad hoc* priežiūros veiklą, siekdama įvertinti, kaip SSMS operatorius vykdo 3–21 straipsniuose įtvirtintus reikalavimus, arba tam, kad mokėjimo sistemos veiktų sklandžiai sisteminiu lygmeniu.

*21b straipsnis***Konfidencialumas**

Informacija, kuria SSMS operatorius dalinasi su kompetentinga institucija konfidencialiai, gali būti dalinamasi Europos centrinių bankų sistemoje (ECBS). Tokią informaciją ECBS nariai laiko konfidencialia, vadovaudamiesi profesinės paslapties pareiga, įtvirtinta ECBS statuto 37 straipsnio 1 dalyje.

*22 straipsnis***Koreguojamosios priemonės**

1. Jei SSMS operatorius nevykdo šio reglamento arba jeigu yra protingas pagrindas įtarti, kad SSMS operatorius nevykdo šio reglamento, kompetentinga institucija:

- a) raštu praneša SSMS operatoriui apie nevykdymo arba įtariamo nevykdymo pobūdį ir
- b) suteikia SSMS operatoriui galimybę būti išklaustytam ir pateikti paaiškinimus.

2. Remdamasi SSMS operatoriaus suteikta informacija, kompetentinga institucija gali SSMS operatoriui taikyti konkrečias koreguojamąsias priemones, kad būtų ištaisyti neįvykdyti reikalavimai ir (arba) išvengta nevykdymo pasikartojimo.

3. Kompetentinga institucija gali nedelsdama taikyti koreguojamąsias priemones, jei nustato, kad nevykdymo atvejis yra pakankamai svarbus, kad reikėtų imtis skubių veiksmų. Ji nurodo savo sprendimo pagrindimą.

4. Kompetentinga institucija, išskyrus ECB, nedelsdama informuoja ECB apie savo ketinimą taikyti SSMS operatoriui koreguojamąsias priemones.

5. Koreguojamosios priemonės gali būti taikomos savarankiškai arba kartu su sankcijomis, kurios taikomos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2532/98 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2532/98 dėl Europos Centrinio Banko teisių taikyti sankcijas (OL L 318, 1998 11 27, p. 4).

▼ M1

6. ECB priima sprendimą dėl procedūros, kurios turi būti laikomasi taikant koreguojamąsias priemones.

*23 straipsnis***Sankcijos**

Pažeidus šį reglamentą, ECB gali taikyti sankcijas. Sankcijos turi atitikti Reglamentą (EB) Nr. 2532/98 ir Europos Centrinio Banko reglamentą (EB) Nr. 2157/99 (ECB/1999/4) ⁽¹⁾. ECB priima sprendimą dėl sankcijų dydžio apskaičiavimo metodikos.

*24 straipsnis***Peržiūra**

Valdančioji taryba peržiūri šio reglamento bendrąjį taikymą ne vėliau kaip per dvejus metus nuo jo įsigaliojimo dienos, o po to – kas trejus metus, ir įvertina, ar reikia jį iš dalies pakeisti.

▼ B*25 straipsnis***Baigiamosios nuostatos**

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. SSMS operatoriai privalo įvykdyti šiame reglamente nustatytus reikalavimus per vienerius metus nuo pranešimo apie Valdančiosios tarybos sprendimą pagal 1 straipsnio 2 dalį gavimo dienos.
3. Pagal Sutartis šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

⁽¹⁾ 1999 m. rugsėjo 23 d. Europos Centrinio Banko reglamentas (EB) Nr. 2157/99 dėl Europos Centrinio Banko teisių taikyti sankcijas (ECB/1999/4) (OL L 264, 1999 10 12, p. 21).